

1. ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ ΟΙ ΕΙΔΟΙ ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ ...

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . .03/09/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .03/09/2024

Σελίδα: 14

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Ελληνοτουρκικά: οι Είδοί του Σεπτέμβρη...

Καθώς μπήκαμε στον Σεπτέμβριο και στην πλήρη επανεκκίνηση της πολιτικής διαδικασίας με κορυφαίο γεγονός της εξωτερικής πολιτικής την επικείμενη συνάντηση Μπισσοτάκν - Ερντογάν στη Νέα Υόρκη, ας δούμε πού βρισκόμαστε στο πεδίο αυτό. Πρώτον, παρά τον έντονο θόρυβο στην Αθήνα για αδιέξοδα, κ.λπ., η στρατηγική Γεραπετρίτη - Φιντάν αναζήτησης λύσης στα μεγάλα προβλήματα της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης φαίνεται να δουλεύει. Το επιβεβαιώνει η συνάντηση που είχαν στις Βρυξέλλες (και ο θερμός εναγκαλισμός τους, παρόμοιο δεν είχαν... ούτε Βενιζέλος - Ινονού στο παρελθόν). Δεύτερον, η ενισχυμένη εικόνα της Τουρκίας ως μιας ραγδαία ανερχόμενης μεσαίας δύναμης με υπολογίσιμη όχι μόνο περιφερειακά αλλά και παγκόσμια επιρροή. Τη νέα αυτή πραγματικότητα συνόψισε ο (απερχόμενος) αμερικανός πρεσβευτής στην Αγκυρα Τζέφρι Φλεκ λέγοντας ότι η Τουρκία είναι σημαντική χώρα και «όταν η ανθρωπότητα περνά περίοδο αναταραχής η θέση της καθίσταται ακόμη σημαντικότερη». Στη λογική μάλιστα αυτή φαίνεται να έχει ανοίξει κάποιος διάλογος με τις ΗΠΑ προκειμένου η Τουρκία να προμηθευτεί τελικά αναβαθμισμένα F-35B. Και βέβαια οι ΗΠΑ θα προμηθεύσουν τελικά αυτά τα σύγχρονα όπλα (με κάποια διευθέτηση για τους S-400) κι ας λέγει ο Μ. Ρούμπιν (του Atlantic Council) το αντίθετο. (Τα ίδια έλεγε και για τα F-16). Επομένως και ανεξάρτητα από τον νέο ένοικο του Λευκού Οίκου, οι σχέσεις ΗΠΑ - Τουρκίας θα συνεχίσουν να βελτιώνονται παρά τις ιδιαιτερότητες / παρασπονδίες της τελευταίας σε σημαντικά δέσμη γεωπολιτικών ζητημάτων αμέσου αμερικανικού ενδιαφέροντος (σχέσεις με Ρωσία, Ισραήλ, πόλεμοι Γάζας, Ουκρανίας, NATO, κ.λπ.). Ή και ίσως εξαιτίας αυτών των ιδιαιτεροτήτων.

Παράλληλα και όπως προέκυψε από τη συμμετοχή του τούρκου υπουργού Εξωτερικών Χ. Φιντάν στο άτυπο Συμβούλιο υπουργών Εξωτερικών στις Βρυξέλλες και οι σχέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης - Τουρκίας μπήκαν σε νέα φάση βελτίωσης σε διαφορετικά επίπεδα (τελωνειακή ένωση, βίζα, γεωπολιτικά ζητήματα). Ιδιαίτερης βαρύτητας είναι βέβαια η εντυπωσιακή εξομάλυνση των σχέσεων Τουρκίας - Αιγύπτου (με την επίσκεψη του αιγύπτιου προέδρου αλ-Σίσι στην Αγκυρα την Τετάρτη 4/9). Η εξομάλυνση αυτή έχει αναποφεύκτως προεκτάσεις στις σχέσεις Ελλάδας - Αιγύπτου, πολύ περισσότερο εάν επιβεβαιωθούν πληροφορίες ότι Αγκυρα και Κάιρο εξετάζουν την οριοθέτηση θαλασσίων ζωνών. Και βέβαια τώρα διαπιστώνεται (και από διεθνή Μέσα, «Financial Times», 27/8) η ραγδαίως επεκτεινόμενη επιρροή της Τουρκίας στην Αφρική με την αξιοποίηση «σκληρών» και «ήπιων μέσων» δύναμης.

Τα ελληνικά μέσα επικοινωνίας αρέσκονται να προβάλουν τη θεαματική άνοδο της Τουρκίας ως την επιδίωξη ενός μεγαλομανιακού νεοοθωμανικού επεκτατικού σχεδίου. Και μπροστά σ' αυτή τη νέα τουρκική πραγματικότητα η Ελλάδα εμφανίζεται αδύνατη και... υποχωρούσα σε πιέσεις της Τουρκίας.. Κολοκυθία τούμπανα. Η Τουρκία όπως και άλλες μεσαίες χώρες, Ινδία, Ινδονησία, Βραζιλία, Νότια Αφρική, επιδιώκει τη μεγιστοποίηση της δύναμης της αξιοποιώντας και το αυτοκρατορικό της παρελθόν (αν και με λεκτικές ακρότητες). Το καίριο ερώτημα είναι το πώς ακριβώς αντιδρά η Ελλάδα μπροστά σ' όλα αυτά. Πέρα από τις οποιοσδήποτε άλλες πλευρές (ενίσχυση ελληνικής επιρροής, συμμαχιών, κ.λπ.) η νέα τουρκική πραγματικότητα υπογραμμίζει εμφαντικά την ανάγκη η συνάντηση Μπισσοτάκν - Ερντογάν στη Νέα Υόρκη να αποκτήσει κάποια ουσία με το άνοιγμα της διαδικασίας επίλυσης των μεγάλων προβλημάτων (οριοθετήσεων, κ.λπ.) στη λογική των επεξεργασιών Γεραπετρίτη - Φιντάν. Διαφορετικά το παράθυρο ευκαιρίας μπορεί να κλείσει σύντομα. Και εάν τελικά κλείσει ατελέσφορα, χαμένη θα είναι η Ελλάδα.

Κρίσιμοι οι Είδοί του Σεπτέμβρη...

Ο Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ